

İstanbul Sanayi Odası Basın Bülteni

İSO, “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2015” araştırmasını açıkladı

İstanbul Sanayi Odası’nın (İSO) “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2015 Yılı Araştırması” sonuçlarına göre, sanayinin zirvesinde 35 milyar 437 milyon TL üretimden satış ile Tüpraş yer aldı. İSO 500 Büyük şirketin üretimden net satışları yüzde 7 artarak 450,5 milyar TL oldu.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, sanayicinin finansman giderlerinin yüzde 75 arttığını belirterek “Sanayici elde ettiği karın yüzde 63,4’ünü finansman gideri olarak kaybediyor. Sanayicinin dışıyla tırnağıyla kazandığı paranın üçte ikisi finansmana gidiyor. Bankalar da bu durumdan mutsuz. Böyle bir modelle sanayinin çarklarının sağlıklı olarak dönmesi çok kolay görünmüyor” dedi.

Bahçivan: “Dünyada özel sektörün kullandığı krediler daha çok yatırımlara giderken, bizde ise stok ağırlıklı işletme sermayesine gidiyor. Bu da finansmanın kullanımı veya değerlendirilmesi noktasında da bir nitelik sorunu olduğunu ortaya koyuyor.”

Bahçivan: “Türkiye’nin yeni büyüme hikayesi Ar-Ge ve yüksek teknoloji ile desteklenmeli. Katma değeri yüksek ürün üretmeye teşvik edeceğimiz KOBİ’ler, dinamizmi ile Türkiye’nin nitelikli büyümesine önemli katkılar yapacak.”

İstanbul Sanayi Odası’nın (İSO) 1968 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği, sanayinin devler liginin belirleyici “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2015” araştırmasının sonuçları açıklandı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan tarafından basın toplantısında açıklanan Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2015 araştırmasına göre, sanayinin zirvesinde üretimden satışlarda 35 milyar 437 milyon TL ile Tüpraş yer aldı. Listede ikinci sırada 14 milyar 732 milyon TL ile Ford Otomotiv, üçüncü sırada 9 milyar 998 milyon TL ile Arçelik yer aldı.

Reel ekonominin mevcut durumunu ve yaşadığı sorunları ortaya çıkarması bakımından önem taşıyan, önceki yıllara göre iki ay önce açıklanmaya başlanan araştırmanın en belirgin sonuçlarından biri, finansman giderlerinin bir önceki yıla göre yüzde 75 artması oldu. Buna göre sanayiciler elde ettikleri karın yüzde 63,4’ünü finansman gideri olarak kaybetti. İSO 500’ü oluşturan sanayi şirketlerinin 2014 yılında 421,2 milyar lira olan üretimden net satışları 2015 yılında yüzde 7 oranında artarak 450,5 milyar TL olarak gerçekleşti. Faaliyet karının net satışlara oranı son yılların en yüksek düzeyi olan yüzde 8,7’ye ulaştı. 2014 yılında 30 milyar 457 milyon lira olan faaliyet karı yüzde 44,9’luk artışla 44 milyar 144 milyon TL oldu.

Araştırmaya göre 2014 yılı hariç son dört yıldır imalat sanayi ekonominin altında büyüdü. Buna göre 2015 yılında ekonomi yüzde 4, imalat sanayi ise yüzde 3,8 büyüdü. 2015 yılında İSO 500 kuruluşunun ihracatı ise yüzde 12,9 azalarak 61,3 milyar dolardan 53,4 milyar dolara geriledi. Böylece 2015 yılı itibariyle İSO 500 şirketleri Türkiye'nin ihracatının yüzde 37,2'sini ve sanayi ihracatının yüzde 38,9'unu gerçekleştirdi. İSO 500 içinde en fazla ihracat yapan şirketlerde ilk beş sırayı ise Ford Otomotiv, Tüpraş, Oyak Renault, Tofaş ve Arçelik aldı.

Finansman giderleri yüzde 75 arttı

Araştırmanın sanayicinin finansman giderlerinin 2015 yılında anormal derecede yükseldiğini ortaya koyduğunu belirten İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, sanayicinin bin bir emekle oluşturduğu faaliyet karının büyük bölümünün finansman giderine gittiğini söyledi. Bahçivan, "Finansman giderleri bir önceki yıla göre yüzde 75,1 arttı. Sanayici elde ettiği 44 milyar TL'lik karın 28 milyar TL'sini, bir başka ifadeyle yüzde 63,4'ünü finansman gideri olarak kaybediyor. Halka açık sanayi kuruluşları açısından bu oran dünyada ortalama yüzde 16. Başka bir deyişle Türkiye'yi dünyadan farklı kılan, borçluluk oranları değil, borçlanmanın maliyeti. Sanayicinin dışıyla tırnağıyla, Ar-Ge ve yatırım yaparak, istihdam yaratarak, risk alarak kazandığı paranın neredeyse üçte ikisi finansmana gidiyor. Bu kabul edilebilir, sürdürülebilir bir durum değildir. Finansman giderlerinin faaliyet karına oranı dünya ortalamalarına göre oldukça yüksek. Bu da gösteriyor ki Türkiye'deki finans sisteminin bu şekilde yürümesi imkansız. Sanayici böylesine yüksek bir finansman yükü ile mücadele ederken finans dünyasının en önemli kurumları olan bankalar da mutsuz. Böyle bir modelle sanayinin çarklarının sağlıklı olarak dönmesi çok kolay görünmüyor" dedi.

"Yeni ekonomik büyüme Ar-Ge ve yüksek teknoloji ile desteklenmeli"

Araştırmanın, Türkiye'nin nitelikli üretim ile yeni bir ekonomik büyüme hikayesi yazması gerektiğini ortaya koyduğunu belirten İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Dünyada nesnelere interneti konuşulurken, üretim, Sanayi 4.0 ile bambaşka bir evrim yaşarken, Türkiye'nin mevcut tabloyu mutlaka değiştirmesi gerekiyor. Orta gelir tuzağından kurtulmak ve yeniden üretim ekonomisine dönerek bir başarı hikayesi yazmak istiyorsak, ekonomik büyümemizin niteliğini geliştirmek durumundayız. Bu yeni büyüme hikayesinin, Ar-Ge çalışmalarıyla desteklenen, yüksek teknolojik ürünlere, tasarıma, markalaşmaya yönelik olması gerekiyor. Böylece büyüme niteliksel ve rakamsal olarak anlam kazanacak ve Türkiye'ye katkı sağlayacak" dedi.

Oluşturulacak kalkınma modelinde ekonominin omurgasını oluşturan KOBİ'lerin göz önüne alınmasına dikkat çeken Bahçivan, "Yüksek teknoloji ve katma değeri yüksek ürün üretmeye teşvik edeceğimiz KOBİ'lerimiz, dinamikleriyle Türkiye'nin nitelikli büyümesine önemli katkılar yapacak. Yeni hükümetimizin ekonomide önceliğinin "üretim ekonomisi" olacağını açıklanması bize umut veriyor. Üretim aşkıyla, istihdam aşkıyla, ihracat aşkıyla çalışan sanayiciler olarak bu hikayenin baş kahramanı olma konusunda istekliyiz" dedi.

Krediler alacak ve işletme sermayesi için kullanıldı

Araştırmaya göre Türkiye'nin dünyadan borçlanmanın kalitesi açısından negatif ayrıştığını da dile getiren Bahçivan, şunları söyledi: "Kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlara oranı dünya genelinde yüzde 25 olmasına karşılık İSO 500'de yüzde 39. Yine dünya ortalaması yüzde 66 olan duran varlıkların aktiflere oranı, İSO 500'de yüzde 46 ile 20 puan aşağıda bulunuyor. Yani dünyada özel sektörün kullandığı krediler daha çok yatırımlara gidiyor, makine parkına teknolojiye uzun vadeli işlere dönüşüyor. Bizde ise stok ağırlıklı işletme sermayesine gitmektedir. Bu da finansmanın kullanımı veya değerlendirilmesi noktasında da bir nitelik sorunu olduğunu ortaya koyuyor."

Öz kaynakların varlık içindeki payı yüzde 40

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın açıkladığı İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre; 2014 yılında 417 olan karlı şirket sayısı 2015 yılında 400'e inerken, 2015 yılında zarar eden kuruluş sayısı ise 100 oldu. Faiz, amortisman ve vergi öncesi karlılık oranı FAVÖK (EBITDA) mutlak büyüklüğü yüzde 23 artarak 62 milyar TL oldu. FAVÖK bazında karlı şirket sayısı da 2014 yılında 481 iken 2015 yılında 476'ya indi.

Öz kaynakların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 39,9'a, toplam borçların toplam varlıklar içindeki payı ise yüzde 60,1'e yükseldi. Özel kuruluşların öz kaynak oranı ise yüzde 37'ye inerken, borçlanma oranı yüzde 63'e yükseldi.

Ar-Ge harcamaları arttı ama üretimden satışa oranı aynı kaldı

Şirketlerin Ar-Ge harcamaları, bir önceki yıla göre yüzde 7 artarak 3,35 milyar TL ulaştı ancak üretimden satışlara oranı ise yüzde 0,74 olarak aynı kaldı. Şirketlerin teknoloji yoğunluğuna göre yarattıkları katma değer dağılımı 2014 yılı ile hemen hemen aynı düzeyde kaldı. 2015 yılında yaratılan katma değer içinde orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 39'a çıkarken, düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 38,9'a, orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise yüzde 18,9'a indi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise geçen yıl ile aynı seviyede kalarak yüzde 3,2 oldu. Böylece İlk 500'de orta yüksek ve ileri teknoloji yoğunluklu sektörlerdeki firmaların yarattığı katma değer payı yüzde 22,1'de kaldı.

İstihdam yaklaşık yüzde 4 arttı

İSO 500 kapsamındaki özel kuruluşlarda istihdam bir önceki yıla göre yüzde 3,8 artarak 601 bin 696'ya çıkarken, ücretlerde enflasyonun üzerinde yüzde 13,7'lik artış oldu. Yine İSO 500 içindeki yabancı sermayeli kuruluşların sayısı 2009 yılında 153 iken geçen yıl 125'e geriledi.

İSO Türkiye'nin 500 Büyük İlk 10 Sanayi Kuruluşu (Üretimden Satışlara göre)

1-Tüpraş	35 milyar 437 milyon TL
2-Ford Otomotiv	14 milyar 732 milyon TL
3-Arçelik	9 milyar 998 milyon TL
4-Oyak Renault	9 milyar 893 milyon TL
5-Tofaş	8 milyar 434 milyon TL
6--Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ)	6 milyar 794 milyon TL
7-Ereğli Demir Çelik	6 milyar 475 milyon TL
8-Hyundai Assan	6 milyar 236 milyon TL
9-İskenderun Demir Çelik	5 milyar 890 milyon TL
10-İçdaş Çelik	5 milyar 773 milyon TL